

Ph Thorstensen As
Akershusstranda 23
0150 OSLO

Trondheim, 08.01.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/15694

Saksbehandler:
Egil Postmyr

Tillatelse etter forskrift om fremmede organismer 2020 - Innførsel til videre omsetning - Marine organismer

Ph. Thorstensen AS gis tillatelse for 5 år for innførsel av i levende tilstand, den fremmede arten amerikansk hummer *Homarus americanus*. Importen er fra USA og Canada via Gardermoen til bedriftens lokaliteter i Oslo sentrum der den skal slaktes før videre omsetning.

Miljødirektoratet viser til søknad datert 18.12.2020 fra PH. Thorstensen AS om tillatelse til innførsel av den fremmede arten amerikansk hummer *Homarus americanus* fra Canada og USA til Norge. Det søkes om importtillatelse med varighet 5 år for levende hummer i et lukket system der 95% importeres fra Canada og 5 % fra USA.

Det anføres i søknaden at den importerte hummeren ankommer levende, og skal slaktes etter ankomst. Deretter skal den kokes før videre omsetning og frakt. Den vil således ikke overleve til videre leveranse, og den vil heller ikke, før den blir kokt, kunne nå det ytre miljøet. Firma Ph Thorstensen har en eksisterende 2-årig tillatelse til import som varer til 13.2.2021.

Ph. Thorstensen AS søker om importtillatelse for 5 år. Årsaken til dette er todelt:

1. Ph. Thorstensen AS mener de har vist at de har et system som fungerer meget godt og en noe lengre tillatelse vil gi bedre forutsigbarhet/stabilitet i markedet, for leverandører og for ansatte i bedriften.
2. Ph. Thorstensen AS ser behov for vedlikehold og investeringer i lager og produksjonen i kommende periode. Dette vil kreve investeringer som skal avskrives over denne perioden. En naturlig avskrivningsperiode vil være 5 år.

Rettslig grunnlag

Formålet med forskrift 9. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre,

uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Forskriften fastsetter et forbud mot å innføre, sette ut og omsette den omsøkte arten, levende amerikansk hummer, jf. forskriften § 5, jf. vedlegg I der arten er oppført.

Det står spesielt om forbudet i vedlegg 1:

"Forbudet gjelder ikke ved innførsel av levende amerikansk hummer til godkjent virksomhet. For slik innførsel kreves tillatelse etter § 6. Tillatelse kan gis til importør som kan dokumentere rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur. Det kan stilles vilkår om slike rutiner etter tillatelsen, herunder at all levende amerikansk hummer skal kokes eller på annen måte behandles slik at hummeren med sikkerhet er død før den forlater virksomhetens lokaler, at ingen uvedkommende skal ha tilgang til hummeren under eventuell midlertidig oppbevaring eller transport og at det på andre adekvate måter sikres mot at hummeren kommer ut i naturen under transport, at antall/mengde levende amerikansk hummer skal registreres slik at eventuell forsvinning av levende hummer oppdages i alle ledd, at levende amerikansk hummer må oppbevares i rømningssikkert anlegg etter ankomst til virksomhetens lokaler, at ingen uvedkommende skal ha tilgang til anlegget, at levende amerikansk hummer skal holdes i egne tanker adskilt fra levende europeisk hummer og andre levende arter, syke og døde individer destrueres på en måte som hindrer at de slipper ut i naturen samt at ansatte som håndterer levende amerikansk hummer skal ha adekvat opplæring. Tillatelse kan gis for flere innførsler eller for en angitt tidsperiode."

Etter forskriften § 6 andre ledd skal det ved vurderinga særlig legges vekt på om den omsøkte organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Vurdering etter miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven

I den grad de er relevante for saken, skal miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes ved alle beslutninger som kan berøre naturmangfold.

Kunnskapsgrunlaget (nml §8)

Amerikansk hummer er vurdert til å ha en rekke negative effekter på stedegen *Homarus gammarus* europeisk hummer. Artsdatabanken har vurdert risikokategorien på amerikansk hummer til svært høy risiko SE i Fremmedartslista 2018. Ved tidligere vurdering av *H. americanus* i Norge fra Artsdatabanken i 2012 (Gederaas 2012) har arten blitt karakterisert til "stor økologisk effekt" begrunnet ut fra at arten kan påvirke stedegne arter lokalt i rommet (delkategori 4 for økologisk effekt). Ved siste risikovurdering fra 2018, hvor det må være kjent lokal fortrenkning av stedlige arter for kategori 4, blir artens økologiske effekt vurdert til "middels" (kategori 3).

Arten er forholdsvis nært beslektet med den europeiske hummeren. Blant annet på grunn av stor variasjon av farger og andre karakterer hos begge artene, er det noen ganger vanskelig å skille amerikansk og europeisk hummer fra hverandre på utseende. Havforskningsinstituttet sier at man kun ved DNA-prøver kan skille de to med stor nok sikkerhet. Arten forekommer naturlig i nordvestlige Atlanterhavet fra Cape Hatteras (Carolina, USA) til Labrador (Canada). Den er lenge blitt innført som levende mat til Europa, og fra midten av 60-tallet er arten funnet forvillet i Island, Norge, Storbritannia, Danmark og Sverige.

I Norge er arten funnet i indre Oslofjord og spredt på kyststrekningen fra Vestfold til Møre. Amerikansk hummer er vurdert til middels økologisk effekt fordi den konkurrerer med blant annet europeisk hummer. Amerikansk hummer kan være smittebærer av bakteriesykdommen *Gaffkemi*, som ved smitte til europeisk hummer gir 100 prosent dødelighet.

Miljødirektoratet var på tilsyn hos bedriften den 22. november 2017, jfr. sak 2017/12930. Hensikten med tilsynet var å kontrollere at virksomheten overholdt vilkår i tillatelsen og krav i forskrift om fremmede organismer. Miljødirektoratet anså etter inspeksjonen at vilkårene i tillatelsen gitt av KLD etter klagebehandlingen, som oppfylt. Det ble ikke avdekket avvik, men det ble anført en anmerkning som følge av inspeksjonen, som er en mildere reaksjon. Anmerkningen gjaldt rutiner for internkontroll. Denne ble tatt inn og justert for forut for tillatelsen fra 2019, e-post datert 13.2.2019. Miljødirektoratet skrev: "*Vi forutsetter at virksomhetens dokumenterte internkontroll er gjennomgått og vil bli oppdatert i henhold til dette. Dette kan fra vår side bli fulgt opp ved neste tilsyn.*"

Ph. Thorstensen AS har en *Operasjonsbeskrivelse. Import hummer, dokumentasjon, sporing og produksjon*. Bedriften opplyser at det i 2018 ble investert i helt nytt produksjonsanlegg og logistikksystem og som de skriver gir "enda bedre muligheter for logistikk kontroll av hummer." Det er etter dette ikke beskrevet endringer i opplegget.

Miljødirektoratet vurderer kunnskapsgrunlaget som tilstrekkelig til å behandle søknaden.

Bruk av føre var-prinsippet (nml. § 9)

Kunnskapsgrunlaget i saken er vurdert som tilstrekkelig uten usikkerhet av betydning, slik at før-var-prinsippet ikke kommer til anvendelse.

Bruk av prinsippene i nml. §§ 11 og 12

§ 11 om kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver, kommer ikke til anvendelse her. § 12 om miljøforsvarlige teknikker, driftsmetoder og lokalisering kan underbygge et avslag eller begrunne vilkår for tillatelsen, for eksempel om risikoreduserende tiltak.

Miljødirektoratets vurdering

Søknaden datert 18. desember 2020 gjelder tillatelse for 5 år til innførsel av amerikansk hummer. Ph. Thorstensen AS har importert levende amerikansk hummer i flere år, de siste fire årene med en midlertidig tillatelse i to omganger etter forskrift om fremmede organismer. Tidligere var det ingen forskrift som regulerte dette.

Ph. Thorstensen søkte 21.04.2016 om tillatelse til å innføre levende amerikansk hummer etter en, på den tid, ny forskrift om fremmede organismer og som fra da av gjorde innførselen søknadspliktig. Miljødirektoratet avsto tillatelsen 8.7.2016, men avslaget ble påklagd. Klima- og Miljødepartementet endret som klageinstans Miljødirektoratets vedtak og gav i brev datert 21.12.2016 dispensasjon fra forbud mot innførsel. Tillatelsen ble gitt for 2 år. Etter dette søkte Ph. Thorstensen ved ny søknad datert 12.12.2018 om permanent tillatelse. Denne ble ikke innvilget permanent, men ble gitt som ny 2 årig tillatelse med varighet fram til 13.2.2021.

Miljødirektoratet kan gi tillatelse etter § 6 til innførsel til importør som kan dokumentere rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold. Der vilkåret for å gi tillatelse er oppfylt, beror det på en skjønnsmessig vurdering om tillatelse skal gis eller ikke. Ved vurderingen skal det da særlig legges vekt på om den omsøkte organismen og eventuelle følgeorganismer kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold. For Amerikansk hummer *Homarus americanus*, gjelder særlige vilkår for å kunne gi en tillatelse beskrevet i forskriftens vedlegg 1.

Bedriften viser til at deres system fungerer meget godt, og at en noe lengre tillatelse vil gi dem bedre forutsigbarhet/stabilitet i markedet, for leverandører og for ansatte i bedriften.

Amerikansk hummer er en organisme som kan medføre uheldige følger for det biologiske mangfoldet i Norge dersom den spres i sjøen. Miljødirektoratets vurdering er imidlertid at det med de vilkår som her er lagt til grunn og tilsynet i 2017, ikke er nevneverdig risiko for at innførselen vil medføre spredning med vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Vi kan dermed gi tillatelse etter forskriften § 6 andre ledd andre punktum. Tillatelsen kan ikke gis permanent, jfr. forskriftens vedlegg 1. At tillatelsen nå forlenges fra 2 til 5 år som omsøkt, mener vi etter en samlet vurdering å være akseptabelt.

På bakgrunn av den svært lave risikoen for spredning dersom vilkårene følges, mener vi derfor at tillatelse bør gis.

Vedtak

Miljødirektoratet gir Ph. Thorstensen tillatelse til import av levende amerikansk hummer, *Homarus americanus*. Tillatt mengde er 5000 kg pr. uke. Tillatelsen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 29, og forskrift om fremmede arter § 6 jf. vedlegg 1.

Tillatelsen gjelder for 5 år til 13. februar 2026.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

Bedriften skal:

- ha skriftlige rutiner som forhindrer tilsiktet og utilsiktet utsetting av amerikansk hummer i norsk natur
- koke hummeren etter ankomst, slik at den med sikkerhet er død før den forlater virksomhetens lokaler
- sørge for at ingen uvedkommende har tilgang til hummeren under eventuell midlertidig oppbevaring eller transport og er sikret slik at hummeren ikke slipper ut i naturen under transport
- registrere antall/mengde levende amerikansk hummer, ved ankomst flyplass og ved ankomst anlegg, slik at eventuell forsvinning av levende hummer oppdages i alle ledd.
- oppbevare levende hummer i rømmingssikkert anlegg etter ankomst til virksomhetens lokaler
- ikke gi uvedkommende tilgang til anlegget

- holde hummeren i egne tanker adskilt fra levende europeisk hummer og andre levende arter, og destruere syke og døde individer på en måte som hindrer at de slipper ut i naturen
- gi ansatte som håndterer levende amerikansk hummer, adekvat opplæring.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for risikoen for spredning av fremmede organismer, og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kari Holden   Egil Postmyr
seksjonsleder   seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Statsforvalteren for Oslo og Viken	Postboks 235	1502	MOSS